

24.2.2020

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Ma403-35

Bruno Granholmin aukio

Palautteet katusuunnittelua käynnistettäessä ja katusuunnitelmaluonnoksesta 30340/2 (esillä 13.11. – 29.11.2019)

Tähän muistioon on kerätty tiivistelmä suunnittelun aikaisesta vuorovaikutuspalautteesta.

Katusuunnitelman lähtökohtana on aikaisemmin laadittu katusuunnitelma 30340/1, joka on laadittu 24.6.2015 ja vahvistettu yleisten töiden lautakunnassa 8.9.2015. Alueella on voimassa asemakaava 12211. Kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt asemakaava-alueelle rakennustapaohjeen, julkisen ulkotilan yleissuunnitelman ja valaistussuunnitelman, joka sisältää myös katualueita koskevia ohjeita. Alueelle on laadittu liikennesuunnitelma.

Katusuunnitelman tarkistaminen on tullut ajankohtaiseksi sen jälkeen, kun on käynnistetty päiväkodin hankesuunnitelman laatiminen Konepajankuja 5:n toimitilarakennukseen. Voimassa oleva katusuunnitelma ei mahdollista päiväkodin leikkipihan sijoittamista aukiolle. Päiväkodin ja leikkipihan sijoittaminen alueelle edellyttää poikkeamista asemakaavasta. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi asemakaavasta poikkeamisen 14.1.2020.

Aloitusvaiheen vuorovaikutus ja palautteet

Tiedote katusuunnittelun aloituksesta on laadittu 26.6.2019 ja julkaistu saman tien kaupungin karttapalvelussa. Tiedote ja kutsu esittelytilaisuuteen lähetettiin kirjeenä 31.7.2019 aukiota ympäröiville kiinteistöille, Hermanni-Vallila –seuralle, niille alueesta kiinnostuneille, joiden sähköpostiosoite on ollut tiedossa sekä paikallislehdille. Lehti-ilmoitus suunnittelun käynnistymisestä julkaistiin Helsingin Uutisissa 3.8.2019. Mediatiedote STT:n jakelun kautta julkaistiin 9.8.2019 sekä uutinen kaupungin nettisivulla ja tapahtumailmoitus esittelytilaisuudesta kaupungin tapahtumissa.

Suunnittelun aloitusvaiheen esittelytilaisuus järjestettiin 14.8.2019 klo 17.30-19.00 konepajan alueella, osoitteessa Konepajankuja 1. Tilaisuudessa oli yleisönä paikalla noin 25 asukasta ja asiasta kiinnostunutta. Tilaisuudessa oli mahdollista jättää suullista ja kirjallista palautetta. Lisäksi kerrottiin miten voi lähettää palautetta tilaisuuden jälkeen. Katusuunnittelun projektipäällikkö kertoi katusuunnittelun etenemisestä ja alueen asemakaavoittaja täydensi esitystä asemakaavoituksen ja muun maankäytön suunnittelun osalta. Koulutuksen ja kasvatuksen toimialan edustaja täydensi esitystä päivähoiton ja varhaiskasvatuksen palvelutilaverkon osalta.

Aukion ja laadittavan katusuunnitelman osalta keskeiset palautteet koskivat aukion vähäisiä puita ja muuta kasvillisuutta, kovista pinnoista johtuvaa kolkkoa äänimaailmaa ja toivetta, että leikkipiha olisi esitettyä suurempi.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Lisäksi otettiin kantaa aukiolla järjestettävien tapahtumien äänihaittaan. Toisaalta aukiolle ja alueelle halutaan lisää elämää, aukiolla viihtyvien hyönteisten ja pikkulintujen elinmahdollisuuksista oltiin huolissaan ja toivottiin aukion nopeaa valmistumista. Päiväkodin leikkipihaa vastustavia kantoja ei esitetty.

Vuorovaikutus ja palautteet katusuunnitelmaluonnoksesta

Katusuunnitelmaluonnos oli esillä Helsingin kaupunkiympäristön asiakaspalvelussa, Sörnäistenkatu 1 sekä Helsingin kaupungin verkkosivulla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat 13.11. – 29.11.2019 välisenä aikana. Aineisto ja tiedote oli saatavissa kaupungin karttapalvelun kautta 26.10.2019 alkaen. Tiedote aineistosta, esillä pitämisestä, tilaisuuksista sekä aloitusvaiheen esittelytilaisuuden muistio lähetettiin osoitteensa jättäneille ja Konepajaliikkeelle 24.10.2019.

Katusuunnitelmaluonnokseen pystyi tutustumaan Uutta kantakaupunkia –tapahtumassa 19.11.2019 klo 15-19 Oodissa. Osana EU-rahoitteista Augmented Urbans –kehityshanketta aukiota tehtiin myös virtuaalimalli, jonka avulla pääsi katsomaan ja kommentoimaan aukion voimassa olevaa ja uutta katusuunnitelmaa. Alueen suunnitelmiin, virtuaalimalliin ja katusuunnitelmaluonnokseen pystyi tutustumaan myös Teollisuuskadun akselin kaavarunkotyöhön liittyvässä kolmipäiväisessä esittelytilaisuudessa Konepajan alueella, osoitteessa Konepajankuja 1, 25.-27.11.2019 klo 10-19. Tapahtumista julkaistiin tapahtumailmoitukset.

Tilaisuuksissa pystyi jättämään suullista ja kirjallista palautetta tai kommentoimaan suunnitelmaa virtuaalimallin kautta. Katusuunnitelmaluonnosta koskevat palautteet toimitettiin sähköpostilla 29.11.2019 mennessä.

Katusuunnitelmaluonnokseen saatiin sähköpostilla palautteena 16 mielipidettä. Palautteet koskivat pääosin samoja asioita, joten palautteet ja vastaukset on ryhmitelty alla teemoittain.

Palautteet aukion pintamateriaaleihin ja viherrakenteisiin

Kivetty aukio on ankea. Alueelle kaivataan viihdykkyyttä, luontoa ja turvallisuutta. Alueelle tarvitaan paljon puita, istutuksia ja nurmialueita. Puut tuovat varjoisuutta ja suojaa tuuliilta. Aukio tulee toteuttaa vihreänä keitaana. Ihmiset tarvitsevat luonnon läheisyyttä ja vehreyttä. Näiden lisäksi tarvitaan penkkejä ja muita toiminnallisia elementtejä. Osallistuvan budjetoinnin hankkeessa aukiolle esitetty Konepajan keidas on hyvä suunnitelma ja sen elementtejä tulisi käyttää suunnitelmassa. Nurmikko on parempi akustisesti kuin kivetty pinta. Kiveys on kesällä kuuma, toisin kuin nurmikko. Nurmikko on parempi myös koirille. Myös päiväkodin leikkipaikan ympäristö olisi tällöin vehreämpi.

Vastaus

Lähes jokaisessa palautteessa moitittiin kivettyä aluetta liian laajaksi ja viheralueita liian suppeiksi. Konepajan asemakaavoituksen yhteydessä on selvitetty alueen kulttuurihistoriallisia arvoja, toiminnallisia mahdollisuuksia ja pohdittu alueen eri osien luonnetta. Tällöin on päädytty toteuttamaan Konepajanpuisto puistona ja Bruno Granholmin aukio torina. Asemakaavassa aukio on tori, ei siis puisto. Asemakaavoituksen yhteydessä on laadittu rakennustapaohje sekä julkisten ulkotilojen ja valaistuksen yleissuunnitelma ja nämä on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 1.11.2016. Ohjeiden ja yleissuunnitelman tavoitteena on arvokkaan kulttuuriympäristön mukaisen laatutason toteutuminen. Ohjeessa on määrätty ne suunnitteluperiaatteet, joita asemakaavan lisäksi noudatetaan alueen yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja rakentamisessa. Ohjeella taataan alueen toteutuminen yhtenäisesti uudeksi osaksi kantakaupunkia.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Myös torilla voi olla puita, ja uudessa katusuunnitelmassa Bruno Granholmin aukiolle on esitetty puuistutuksia. Uudet puut on sijoitettu torin koillisreunaan ja leikkipaikan lounaispuolelle. Lisäksi torin laidalla olevat kaksi nykyistä, voimassa olevassa katusuunnitelmassa kaadettaviksi merkittyä puuta on arvioitu mahdollisiksi säilyttää. Aukion läheisyydessä on koivurivi tontilla Lasipalatsin ja aluskehysosaston välissä. Rakennustapaohjeen mukaan Piippuaukion luonne vihreänä keitaana säilytetään. Piippuaukio on yksityisomistuksessa olevaa tonttialuetta.

Katusuunnitelmaan sisältyy kiinteitä penkkejä ja paasikiviä. Maan korottaminen, pinnanmuodot ym. eivät ole rakennustapaohjeen mukaisia ratkaisuja.

Palautteet leikkipihaan

Alueelle tarvitaan lisää leikkipaikkoja. Leikkipiha tulee toteuttaa isompana ja kivetyn aukion kokoa tulee pienentää. Leikkipaikan koko näyttää liian pieneltä päiväkodin 150 lapsen tarpeisiin. Konepajan alueella asuu paljon lapsiperheitä, joten leikkipaikoille on tarvetta myös iltaisin. Myös leikkipaikalle tulisi saada kasvustoa, jotta lapsilla olisi luonto osana elämää pelkän kivetyn paahtaisen ja tuulisen kentän sijaan. Ovatko leikkipaikan vieressä olevat puut oikealla kohdalla varjostuksen kannalta?

Vastaus

Päiväkodin leikkipihalle on varattu alue, joka mahdollistaa päiväkodin toiminnan, mutta ei kuitenkaan estä torin käyttöä tapahtuma-aukiona, eikä ole liiaksi ristiriidassa aukion kaupunkikuvallisten periaatteiden kanssa. Alueen lähellä sijaitsee kaksi vasta kunnostettua ja toiminnoiltaan monipuolista leikkipaikkaa: Brahenpuisto Konepajan alueen eteläpuolella ja Sähköttäjänpuiston leikkipaikka Konepajan alueen pohjoispuolella. Konepajanpuistoon valmistuu uusi leikkipaikka puiston pohjoisosan rakentamisen yhteydessä. Päiväkodin leikkipihan välineet ja pintamateriaalit on suunniteltu Helsingin kaupungin päiväkotiohjeen mukaisesti. Puiden sijainti on tutkittu kesäkaudella auringon sijaintiin nähden huomioiden päiväkodin ulkoiluat. Puiden lisäksi leikkipihalle sijoitetaan kevyitä varjoja, mutta täydellistä varjostusta ei kuitenkaan saada aikaan.

Palautteet toiminnallisuuteen

Lasten leikkipaikan lisäksi olisi tärkeää huomioida myös muut ikäryhmät, jotta asukkaiden tasapuolinen kohtelu tulisi huomioitua suunnittelussa. Bruno Granholmin aukiolle tulisi saada pienen esiintymislavan lisäksi ulkokuntoilulaitteita. Muutama tuoli ja luonnonkivipaasi on hyvä alku, mutta täysin riittämätön ratkaisu luomaan puitteet pientapahtumille ja viihtyisään oleskeluun. Sähkökaappi on väärässä paikassa, nyt se on leikkipaikan takana. Luonnollinen paikka pientapahtumille on Voimalan kulmalla.

Läpäisevien tai puoliläpäisevien pinnoitteiden määrää tulisi lisätä koko alueella hulevesien hallinnan keinona. Aukiolle tarvitaan yleinen vesipiste, josta voi ottaa vettä erilaisiin tarkoituksiin. City-WC:n paikka on liian keskeinen. Voisiko sen naamioida Muumilinnaksi? City-WC:n sijoittamista esitettiin myös asuintalojen viereen sosiaalisen kontrollin muodostamiseksi.

Tavallisen valaistuksen rinnalle voisi toteuttaa tapahtumavalaisuksen. Epämääräisen tapahtumatilan mahdollistaminen aukiolle tuottaa jatkuvan meluhaitan ja muita mahdollisia häiriölähteitä. Konepajaliikkeen esitykset aukion käytöstä ovat ristiriidassa viihtyisän asuinalueen kannalta. Herää kysymys millaistakohan jatkuvaa 'sirkusta' aukiolle halutaan? Suunnitelmalla tulee varmistaa aukio viihtyisänä asuinympäristönä ja toteuttaa se enemmänkin puiston omaisena aukiona, joka ei mahdollista epämääräistä tapahtumatilaa ja meluhaittaa. Asuinrakennuksissa kiinni oleva tapahtumatila aiheuttaa haittaa ja jatkuvan ristiriitatilanteen molemmille osapuolille: pääosin asukkaille, mutta myös tapahtumajärjestäjille. Viime kesänä (2019) konepajan yhteyteen avattu olutravintola aiheutti asukkaille huomattavaa meluhaittaa

esiintymislavoineen ja sai aikaan useita asukkaiden ja taloyhtiöiden valituksia. Aukiolle tulisi kehittää jotain Tuomaan markkinoiden tapaista toimintaa.

Vastaus

Rakennustapaohjeen ja julkisten ulkotilojen yleissuunnitelman tavoitteena on korostaa alueen ominaispiirteitä ja kulttuurihistoriaa sekä luoda alueelle modernia kaupunkikulttuuria palveleva aukio, joka on monikäyttöinen ja muunneltava. Lähimmät ulkokuntoiluvälineet sijaitsevat Hartolanpuistossa ja Sähköttäjänpuistossa. Konepajanpuistoon tulee leikkipaikan läheisyyteen ulkoliikuntapaikka.

Katusuunnitelmassa esitetään aukion kiinteät rakenteet. Tilapäisiä, kevyitä kalusteita ja rakenteita on mahdollista lisätä kysynnän ja tapahtumien luonteen mukaan. Molemmat laitekaapit rakennuksen seinustalla ovat jo käytössä ja alueelle rakennetaan lisää laitekaappeja tapahtumakäyttöä ja valaistusta varten.

Yleisen wc:n sijaintia on tarkistettu. Wc:lle on esitetty kaksi vaihtoehtoista paikkaa. Sijaintiin vaikuttaa vesihuollon saatavuus, käytettävyys, huollettavuus ja ennakoitujen häiriöt. Käymälävaraus tulee suunnitelmassa esittää hyväksyttävään paikkaan, eikä sitä ole syytä esittää kovin lähelle asuinrakennusta, koska käymälää käytetään eniten tapahtumien aikana. Tapahtumien järjestäjät voivat tuoda tapahtumien ajaksi konttikäymälöitä.

Alueelle on tehty hulevesien hallintasuunnitelma, joka on otettu huomioon rakennussuunnitelmassa ja valtaosa vesistä imeytetään maaperään. Katualueille ei toteuteta yleisiä vesipisteitä. Tapahtumanjärjestäjät saavat vettä paloposteista. Tapahtumanjärjestäjät voivat tarvittaessa järjestää tehokkaamman tai omaan tarkoitukseen sopivamman valaistuksen.

Tori suunnitellaan tapahtuma-aukioksi. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tapahtumat saavat aiheuttaa meluhaittaa. Alue on kaupungin hallinnassa ja tapahtumien luonnetta voidaan ohjata. Kaupungilla on valmisteilla tärkeimmille tapahtuma-alueille tapahtumakorit. Häiritsevään meluun voidaan puuttua, jos arvioidaan toiminnan aiheuttavan meluhaittaa tai jos saadaan negatiivista palautetta. Palaute otetaan huomioon tulevien tapahtumien ohjeistuksessa.

Kaupungissa on paljon viheralueita asuinkortteleiden vieressä. Tässä kohteessa asuinkortteleiden vieressä on tori, jolla järjestetään tapahtumia. Torilla on myös puita.

Muut palautteet

Autottomuus on hyvä asia.

Alueella oleva ruosteinen valaisinpylväs on poistettava.

Vastaus

Vanha valaisinmasto poistetaan tammikuussa 2020 alkaneen rakennusurakan yhteydessä.

Augmented urbans –hankkeen ja Teollisuuskadun pop-up –tilaisuuden 25.11. keskustelutilaisuuden asiat Bruno Granholmin aukion osalta:

Tilaisuudessa käytettiin paljon puheenvuoroja ja esitettiin pääasiassa samoja asioita kuin mielipiteissä: ”Esitetään Konepajan keidas –suunnitelman toteuttamista kevyempänä rakenteena, jolloin nähdään kuinka paljon yhteistyömahdollisuutta olisi. Puita toivotaan lisää, samoin kaupunkiviljelyä ja pensaskokoista kasvillisuutta, joka parantaisi alueen ilmanlaatua. Kukaan ei toivo kivettyä aukiota. Halutaan ”vettä ja kasveja ja kumpuja ja istutuksia”, miksi näitä ei voi toteuttaa? Leikkipihaa toivotaan isommaksi. Kivinen kenttä ilman kasvillisuutta on meluisa.”

Vastaus: Edellä esitettyihin näkökulmiin on vastattu jo edellä. Maan täyttäminen tai nykytilanteesta poikkeavat pinnantasaukukset eivät alueelle hyväksytyyn rakennustapaohjeen mukaan kuulu alueen luonteeseen eivätkä sovi myöskään painumaherkän maaperän takia.

”Bruno Granholmin aukion jättimäinen tapahtumakenttä on ongelmallinen. Kannattaisi kysyä ensi isoilta tapahtumajärjestäjiltä, että kiinnostaako tämä paikka teitä. Jos zoomaa Helsinkiin, Suvilahdessa on jo Flow yms. festivaalien tarvitsemaa aluetta. Mikä Bruno Granholmin aukion funktio on? Aukio on ympäröity asuinrakennuksilla, melurajoitukset estävät käytännössä tapahtumien järjestämisen?”

Vastaus: Alueelta on sen valmistuttua varattavissa tapahtumakäyttöä varten suurin piirtein 4400 m², mitä ei voi pitää jättimäisenä. Se on hieman enemmän kuin Lasipatsinaukiolla oli ennen museon rakentamista ja vähemmän kuin Narinkkatorilla. Aukiolle sopii pieniä ja keskisuuria tapahtumia, jotka eivät aiheuta merkittävää haittaa lähiympäristössä. Sopivien tapahtumien luonne selvinnee kokeilujen kautta.

”Ilmainen sauna, kuten esim. Göteborgissa kaupunkiviljely ja sauna. Helsingissä isona erona Ruotsiin, että jos siellä joku on vikana, sanotaan kaupungille, että voitteko korjata, täällä yritetään tehdä itse.”

Vastaus: Bruno Granholmin aukio on katuaukio, jota voi varata erilaiseen käyttöön sopimalla asiasta alueen haltijan kanssa (hel.fi/luvat/yleisetalueet). Alueella on mahdollista liittyä vesijohtoon, viemäriin ja sähkөөn.

”Voisiko olla Mixed generation -leikkikenttä, joka sopii sekä lapsille että aikuisille. Suomessa on jotenkin tosi rajoitettua, lapset leikkimään ja aikuiset baariin.”

Vastaus: Leikkipiha rakennetaan päiväkotia varten. Aikuisten laitteet on suunniteltu isompikokoisille ihmisille. Konepajanpuistoon on tulossa lähellä leikkipaikka ja ulkokuntoiluvälineitä.

Esittelytilaisuuksissa 26 käyttäjää jätti kommenttinsa virtuaalimallin kautta. Kommentit olivat samoja, jotka on esitetty käynnistysvaiheen asukastilaisuudessa, katusuunnitelmaluonnoksesta ja esittelytilaisuudessa. Tiivistetysti voi sanoa, että virtuaalimallissa jätettyjen kommenttien perusteella Bruno Granholmin aukiolle toivotaan:

- Lisää kasvillisuutta, erityisesti puita. (palautteet L25, L38, L40, L44, L48, L52, L53, L58, L59, L64, L65, L66, L68, R31, R46, R47, R51, R52, R62, R64, R66)
- Lisää istuimia, esimerkiksi puiden viereen. (L38, L40, L58, L66, L68, R51)
- Parempi paikka WC:lle. (L33, L44, L59, R25, R52)
- Lisää pinnanmuotoja. (L44, L53, R46)
- Tapahtumasähköä ja muut tekniset liittymät. (R25, L62)
- Isompi leikkipiha, leikkitilaa myös pihan ulkopuolelle. (R51)
- Julkista taidetta. (L58)
- Linnuille ja pölyttäjille kasvillisuutta. (R31)
- Infolaatta raiteista. (R47)
- Julkinen sauna ja biergarten. (R57)

Julkinen taide on käsitelty asemakaavoituksen aikana. Tällöin on todettu, että prosenttiperiaatteeseen ei tällä alueella ole tarve ryhtyä. Alueella säilytettävät rakennukset ja pintarakenteet luovat historiallisena teollisuusympäristönä samaa tunnelmaa.

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Alueen kasvillisuus on ollut luontaisesti kylvätynyttä. Katupuiden lisäksi kasvillisuutta voi olla istutuslaatikoissa ja vielä rakentamattomien rakennusten viherkatoilla. Asuinrakennusten kansipihoilla on jo kasvillisuutta.

Tiedoksi

Palautteen antajat